

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ghenadie Nicolaev,

Judecători – Petru Moraru, Vladimir Timofti, Liliana Catan și Ion Guzun,

a judecat în ședință fără citarea părților, recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 13 mai 2014, declarat de inculpatul

Calistru Constantin Vasile, născut la 06 septembrie 1986, originar din or. Tiraspol și domiciliat în mun. Chișinău, com. Băcioi, cetățean al R. Moldova.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de fond: 05.02. - 03.04.2014;

Instanța de apel: 15.04.- 13.05.2014;

Instanța de recurs: 28.07.- 07.10.2014;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 03 aprilie 2014, Calistru Constantin a fost judecat în baza art. 364/1 Cod de procedură penală, fiind liberat de răspunderea penală, cu încetarea procesului penal pornit în baza art. 264 alin (1) Cod penal, iar în temeiul art. 55 Cod penal, inculpatul a fost atras la răspundere contravențională fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, în sumă de 3.000 lei.

2. Pentru a se pronunța instanța de fond a constatat în fapt că, Calistru Constantin la 17 noiembrie 2013, aproximativ la ora 16:00, conducând automobilul de model „Opel Corsa” cu n/î C QU 622, se deplasa cu viteză excesivă pe traseul din s. Șerpeni, r-nul Anenii Noi, încalcând pct. pct. 2, 42 alin. (1), (3), 45 alin. (1) lit. lit. a), b), c), d), e) ale Regulamentului Circulației Rutiere aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 713 din 27.07.1999, nu s-a isprăvit cu conducerea mijlocului de transport pe care-l conducea și a tamponat pietonul N. Chlichici, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 167/D-2013 din 29.11.2013, vătămări corporale medii.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința nominalizată, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Calistru Constantin să fie condamnat în baza art. 264 alin (1) Cod penal, la amendă în mărime de 200 unități convenționale, în sumă de 4.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

În susținerea cerințelor sale, procurorul a invocat dezacordul cu individualizarea pedepsei, și anume a menționat că în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești nu au fost stabilite careva circumstanțe excepționale, care ar fi impus eliberarea inculpatului de răspundere penală, mai mult, în cadrul cercetării judecătorești nu au fost stabilite careva circumstanțe care permit concluzionarea, că corectarea inculpatului este posibilă fără aplicarea răspunderii penale, iar pedeapsa stabilită fiind prea blândă, necorespunzătoare acțiunilor infracționale săvârșite și suferințele suportate de copilul care a fost tamponat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 13 mai 2014, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Calistru Constantin a fost condamnat în baza art. 264 alin (1) Cod penal, la amendă în mărime de 200 unități convenționale, în sumă de 4.000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a constatat că, prima instanță greșit a aplicat în privința inculpatului prevederile art. 55 Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă prea blândă, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, mai mult, aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, nu va atinge scopul final de corectare și reeducare a inculpatului și nu se va restabili echitatea socială conform prevederilor art. 61 Cod penal.

5. Inculpatul Calistru Constantin, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. pct. 6), 16) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu menținerea sentinței instanței de fond fără modificări.

În motivarea recursului inculpatul a invocat că, prima instanță corect a aplicat față de el prevederile art. 55 Cod penal, deoarece inculpatul se caracterizează pozitiv, se căiește de cele săvârșite, a reparat integral prejudiciul material cauzat, partea vătămată și reprezentantul acesteia în ședința de judecată au declarat că pretenții față de el nu au, l-au iertat și nu doresc ca el să fie tras la răspundere penală, mai mult, inculpatul în prezent are la întreținere soția însărcinată, care nu este antrenată în câmpul muncii.

6. Judecând recursul ordinar declarat de inculpat, în baza materialelor cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele motive.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Lecturînd textul recursului ordinar, se evidențiază că inculpatul critică decizia instanței de apel sub aspectul pct. pct. 6), 16) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevăd că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și în cazul când norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție, însă din conținutul recursului nominalizat se semnalează temeiul prevăzut de pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*, temei, care își găsește reflectare în decizia contestată.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Potrivit art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Din conținutul recursului inculpatului rezultă, că autorul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și critică decizia instanței de apel numai referitor la neaplicarea în privința lui a prevederilor art.55 Cod penal.

Instanța de recurs menționează că, în conformitate cu prevederile art.75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Totodată, Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

La fel, Colegiul penal menționează, că pedeapsa aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Instanța de judecată trebuie să se conducă de limitele de pedepse stabilite de sistemul dreptului penal, care sunt relativ determinate. Aceste pedepse sunt: minimum și maximum prevăzut de fiecare infracțiune în textul incriminator.

Categoriile pedepselor sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă – amendă, pînă la cea mai aspră – detențiune pe viață.

Totodată, instanța de recurs ține să menționeze că, Codul penal prevede și liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională (art. 55 Cod penal), care poate fi aplicată doar în cazul cînd instanța de judecată constată că în cauză sunt întrunite condițiile obligatorii prescrise de această normă și anume: a) infracțiunea săvârșită să fie de categoria celor ușoare ori mai puțin grave; b) să fie săvârșită pentru prima oară; c) să-și recunoască integral vina; d) să fie reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune; e) să se constate că corectarea persoanei vinovate este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

În aceeași ordine de idei, Colegiul reține că, prin sintagma „poate” din textul alin.(1) art.55 Cod penal, aplicarea acestei norme nu trebuie înțeleasă ca o obligație față de instanța de judecată, or, alin. (1) stipulează că, în cazul cînd sunt stabilite condițiile menționate supra, instanța trebuie să ajungă la convingerea că corectarea persoanei vinovate este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.

Prin urmare, instanța de judecată, în persoana judecătorului, care ținînd cont de prevederile art. 26, 101 Cod de procedură penală, adoptă soluția, inclusiv și în baza propriei convingeri, trase conform prevederilor art. 55, dar și art.75 Cod penal.

Astfel, în situația cînd instanța consideră că, corectarea persoanei vinovate nu va putea fi atinsă prin soluția de liberare de răspunderea penală cu tragerea la răspunderea contravențională, nu va aplica prevederile art.55 Cod penal, ci pedeapsa prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia persoana se condamnă.

În speța discutată, instanța de apel corect a conchis că în privința inculpatului nu este temei de aplicare a art.55 Cod penal.

Deci, criticile formulate de recurent, enunțate la pct. 5. al prezentei decizii, prin care se susține posibilitatea aplicării în privința inculpatului Calistru C. a prevederilor art. 55 Cod penal, acestea au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel și, căroră instanța le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg

expusă în prezenta decizie la pct. 4, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și, a cărei reluare nu se mai impune.

Însă, Colegiul penal lărgit conchide că, incorect instanța de apel admitând apelul procurorului i-a aplicat inculpatului Calistru C. o pedeapsă sub formă de amendă penală în mărime de 200 unități convenționale, în sumă de 4.000 lei, **cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an.**

Potrivit pct.14.7 al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările ulterioare, una din chestiunile de drept pe care trebuie să le soluționeze instanța de apel este: *dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just.*

În acest aspect, Colegiul penal lărgit va statua și asupra respectărilor prevederilor art. (1) alin.(3) Cod procedură penală, care, referitor la scopul procesului penal, stipulează că organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bătută, învinuită sau condamnată.

În repercusiune, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel greșit a admis apelul părții acuzării în partea stabilirii pedepsei complementare, statuînd că, - „...*apelul acuzatorului de stat este fondat, ...*” , or, conform sancțiunii alin. (1) art. 264 Cod penal, rezultă că pedeapsa complementară cu (*sau fără*) privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport este aplicabilă pentru cazul de stabilire a pedepsei cu închisoarea și nicidecum pentru pedeapsa cu amendă.

Prin urmare, recursul ordinar se va admite cu casarea parțială a deciziei instanței de apel în latura stabilirii pedepsei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărîri.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Calistru Constantin, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 13 mai 2014 în partea stabilirii pedepsei, rejudecă cauza și pronunță în această latură o nouă hotărîre prin care lui **Calistru Constantin Vasile** condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, i se stabilește pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 200 unități convenționale, în sumă de 4.000 lei.

Se mențin, celelalte dispoziții ale hotărîrii atacate.

Decizia este irevocabilă, publicată la 28 octombrie 2014.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecători

Petru Moraru

Vladimir Timofti

Liliana Catan

Ion Guzun